

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู โดยวิเคราะห์การพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู จากอาจารย์ผู้สอน การรับรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาจากระบวนการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาของอาจารย์ โครงการหรือกิจกรรมตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู โดยเน้นปัญหาและอุปสรรค 3 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียนการสอน
2. ด้านการจัดกิจกรรม
3. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา

ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง ดังนี้

1. สาระการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูตามความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู 8 แห่ง

- 1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นอาจารย์
- 1.2 สาระของการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู
- 1.3 เปรียบเทียบสาระการพัฒนาคุณธรรม นักศึกษาของวิทยาลัยครู

แต่ละแห่ง

2. การรับรู้ของนักศึกษาตามการพัฒนาคุณธรรมของอาจารย์

- 2.1 สถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษา
- 2.2 การรับรู้ของนักศึกษาตามกระบวนการพัฒนาคุณธรรม ของอาจารย์
- 2.3 เปรียบเทียบสาระของการรับรู้ตามกระบวนการพัฒนาคุณธรรม ของ

อาจารย์แต่ละวิทยาลัยครู

3. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู

- 3.1 ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู
- 3.2 เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู

4. ผลการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะวิชาครูศาสตร์

5. ผลการวิเคราะห์โครงการต่าง ๆ ที่ใช้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณธรรม ของนักศึกษาครู

1. สาระของการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาครู

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นอาจารย์

ตารางที่ ๖ แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นอาจารย์

ชื่อกระทง	วค.	ส.ญ.	ธ.บ.	ล.	บ.ร.	ก.บ.	พ.ก.	ช.ร.	ก.พ.	รวม	ร้อยละ
	เพศ										
ชาย	18	11	9	21	9	13	14	12	107	48.4	
หญิง	13	26	10	10	7	22	13	13	114	51.6	
อายุ											
ต่ำกว่า 30 ปี	-	1	3	5	2	-	1	4	16	7.2	
30-39 ปี	4	8	5	3	2	7	9	7	45	20.4	
40-49 ปี	17	19	6	19	11	18	11	9	110	49.8	
50 ปีขึ้นไป	10	9	5	4	1	10	6	5	50	22.6	

ส.ญ.= สุราษฎร์ธานี, ธ.บ.= ธนบุรี, ล = เลย์, บ.ร. = บุรีรัมย์, ก.บ. = กาญจนบุรี,
พ.ก.= เพชรบุรีวิทยาลัยการณ, ช.ร.= เชียงราย, ก.พ. = กำแพงเพชร

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ชื่อกระทง	วค.	ส.ญ.	ธ.บ.	ฉ.บ.ร.	ก.บ.	พ.ก.	ช.ร.	ก.พ.	รวม	ร้อยละ
	วุฒิทางการศึกษา									
ปริญญาเอก	4	-	-	1	-	6	4	2	17	7.7
ปริญญาโท	25	37	16	24	12	24	22	17	177	80.1
ประกาศนียบัตร ชั้นสูง	-	-	-	-	-	1	-	1	2	.9
ปริญญาตรี	2	-	3	6	4	4	1	5	25	11.3
ประสบการณ์ในการทำงานในวิทยาลัยครู										
1-5 ปี	2	1	5	1	3	-	-	4	16	7.3
6-10 ปี	-	5	3	4	1	3	3	2	21	9.5
11-15 ปี	9	8	8	15	3	11	14	7	75	34.1
16 ปีขึ้นไป	20	23	3	10	9	21	10	12	108	47.1
จำนวนชั่วโมงสอน										
ต่ำกว่า 5 ชม.	1	2	-	-	-	1	-	-	4	1.8
6-10 ชม.	11	14	1	5	-	12	1	2	46	21.1
11-15 ชม.	16	17	13	8	8	21	19	10	112	51.38
16-20 ชม.	2	2	2	18	3	1	6	6	40	18.3
21 ชม. ขึ้นไป	-	-	3	-	5	-	1	7	16	7.3

ตารางที่ 7: (ต่อ)

	วค.	ส.ญ.	ธ.บ.	ล. บ.ร.	ก.บ.	พ.ก.	ช.ร.	ก.พ.	รวม	ร้อยละ
ข้อกระทง										
งานพิเศษ										
ไม่มี	12	2	1	1	2	13	4	7	42	19.1
มี	19	35	16	29	14	22	23	18	178	80.9
ความสนใจในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษา										
สนใจ	19	28	13	18	8	27	19	13	145	65.6
สนใจมาก	12	9	6	13	8	8	8	12	76	34.4
ประสบการณ์ในการเข้าร่วมสัมมนา										
ไม่เคย	19	26	15	13	10	22	16	15	136	61.5
เคย	12	11	4	18	6	13	11	10	85	38.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า สถานภาพของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 221 คน จำแนกเป็นอาจารย์ผู้หญิง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 อาจารย์ผู้ชาย 107 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 อายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 80.1 วุฒิปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 วุฒิปริญญาเอกจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 และวุฒิปริญญาประกาศนียบัตรชั้นสูง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ .9 ประสบการณ์ในการทำงานในวิทยาลัยครูมาแล้วส่วนใหญ่ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 6-10 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และ ปฏิบัติงานในวิทยาลัยครูระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 มีจำนวนชั่วโมงในการสอนนักเรียนระหว่าง 11-15 ชั่วโมง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 51.38 6-10 ชั่วโมง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 16-20 ชั่วโมง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 21 ชั่วโมงขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และมีจำนวนชั่วโมงสอนต่ำกว่า 5 ชั่วโมง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากการสอน เช่น งานธุรการ งานพัสดุ งานอื่น ๆ อาจารย์ส่วนใหญ่ ปฏิบัติงานพิเศษ จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 80.9 และไม่ได้ปฏิบัติงานพิเศษ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 มีความสนใจในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 และมีความสนใจในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูมาก จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมสัมมนาในเรื่องการพัฒนาคุณธรรม จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 และเคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมสัมมนาในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 สาระของการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูของอาจารย์
 ตารางที่ 8 สาระการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ของวิทยาลัยครู

คุณธรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย	อันดับ
1. ความมีเมตตา	4.03	0.50	มาก	7
2. มีความรับผิดชอบ	4.24	0.63	มาก	3
3. มีความยุติธรรม	4.27	0.65	มาก	1
4. ความมีวินัย	4.07	0.64	มาก	6
5. มีความซื่อ	4.25	0.62	มาก	2
6. มีความอดทน	3.88	0.70	มาก	<u>8</u>
7. มีความประหยัด	3.48	0.65	ปานกลาง	<u>9</u>
8. มีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู	4.21	0.76	มาก	4
9. ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและในการดำรงชีวิต	4.20	0.79	มาก	5

จากตารางที่ 8 แสดงว่า สาระของการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู จากคุณธรรม 9 ประการ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ.2533 มีคุณธรรม 8 ประการที่มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ คือ มีความยุติธรรม มีความซื่อ มีความรับผิดชอบ มีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต ความมีวินัย มีความเมตตา มีความอดทน ตามลำดับ และมีคุณธรรมเพียงประการเดียว คือ มีความประหยัด ที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เป็นอันดับสุดท้าย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 การพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาครูตามการรับรู้ของนักศึกษาครู

ตารางที่ 9 การพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาครูตามการรับรู้ของนักศึกษาครูจำแนกตามสาระของคุณธรรม

คุณธรรม	สุราษฎร์ธานี		ธนบุรี		เลย		บุรีรัมย์		กาญจนบุรี		เพชรบุรี		เชียงราย		กำแพงเพชร		F	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ความมีเมตตา	4.09	0.46	4.10	0.58	3.88	0.50	4.12	0.42	3.89	0.61	4.05	0.48	4.04	0.47	3.90	0.50	0.97	0.45
2. มีความรับผิดชอบ	4.39	0.45	4.38	0.62	4.34	0.85	4.17	0.61	4.08	0.62	4.20	0.57	4.13	0.73	4.17	0.63	1.03	0.41
3. มีความยุติธรรม	4.50	0.47	4.44	0.57	4.50	0.67	4.17	0.75	3.95	0.61	4.29	0.51	4.16	0.76	4.01	0.73	2.65	0.01*
4. ความมีวินัย	4.23	0.35	4.24	0.53	4.11	0.85	4.01	0.68	3.98	0.60	4.05	0.51	3.93	0.77	3.89	0.79	1.25	0.28
5. มีความซื่อสัตย์	4.45	0.42	4.31	0.65	4.37	0.71	4.14	0.62	4.18	0.51	4.26	0.49	4.21	0.70	4.10	0.79	0.96	0.46
6. มีความอดทน	4.13	0.30	3.90	0.76	3.89	1.12	3.87	0.56	3.58	0.64	3.91	0.67	3.96	0.59	3.62	0.78	1.56	0.15
7. มีความประหยัด	3.78	0.33	3.43	0.72	3.46	0.71	3.61	0.70	3.29	0.53	3.65	0.51	3.56	0.59	3.06	0.80	3.49	0.01*
8. มีความรักและความ ศรัทธาในวิชาชีพครู	4.53	0.56	4.26	0.92	4.18	0.85	4.08	0.72	4.01	0.74	4.24	0.57	4.23	0.84	4.05	0.82	1.21	0.30
9. ความเป็น ประชาธิปไตยใน การปฏิบัติงานและ ในการดำรงชีวิต	4.57	0.56	4.29	0.81	4.13	1.04	4.19	0.73	3.83	0.57	4.16	0.65	4.16	0.96	4.06	0.88	1.67	0.12

*P>0.5

จากตารางที่ 9 แสดงว่าการพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษา ตามการรับรู้ของนักศึกษาครูตามสาระของคุณธรรม 9 ประการ ของวิทยาลัยครูต่าง ๆ แตกต่างกันที่ระดับ 0.01 ในคุณธรรม 2 ประการ คือ มีความยุติธรรม และมีความประหยัด ส่วนคุณธรรมอีก 7 ประการ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นคุณธรรม 2 ประการที่แตกต่างกันนั้น ต้องเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟร์ (Scheffe) ดังตารางที่ 6-7

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบสาระของการพัฒนาคุณธรรมด้านมีความยุติธรรม ระหว่างวิทยาลัยครูต่าง ๆ

วิทยาลัยครู	$\bar{X}$	กาญจนบุรี	กำแพงเพชร	เชียงราย	บุรีรัมย์	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	ธนบุรี	สุราษฎร์ธานี	เลย
วิทยาลัยครู		3.95	4.01	4.16	4.17	4.29	4.44	4.50	4.50
กาญจนบุรี	3.95								
กำแพงเพชร	4.01	0.06							
เชียงราย	4.16	0.21	0.15						
บุรีรัมย์	4.17	0.22	0.16	0.01					
เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	4.29	0.34	0.28	0.13	0.12				
ธนบุรี	4.44	0.49	0.43	0.28	0.27	0.15			
สุราษฎร์ธานี	4.50	0.55*	0.49*	0.36	0.33	0.21	0.06		
เลย	4.50	0.55*	0.49*	0.36	0.33	0.21	0.06	-	-

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 10 แสดงว่าสาระของการพัฒนาคุณธรรมด้านมีความยุติธรรมของวิทยาลัยครูเลยและสุราษฎร์ธานี สูงกว่าวิทยาลัยครูกาญจนบุรี และกำแพงเพชรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกนั้นสาระของการพัฒนาคุณธรรมด้านมีความยุติธรรมของวิทยาลัยครูอื่น ไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.1 ผลการเปรียบเทียบสาระของการพัฒนาคุณธรรมด้านมีความประหยัระหว่างวิทยาลัยครูต่าง ๆ

วิทยาลัยครู	ค่าเฉลี่ย	กำแพงเพชร	กาญจนบุรี	เชียงราย	ธนบุรี	เลย	บุรีรัมย์	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	สุราษฎร์ธานี
	$\bar{X}$	3.06	3.29	3.35	3.43	3.46	3.61	3.65	3.79
กำแพงเพชร	3.06								
กาญจนบุรี	3.29	0.23							
เชียงราย	3.35	0.29	0.06						
ธนบุรี	3.43	0.37	0.14	0.08					
เลย	3.46	0.40	0.17	0.11	0.03				
บุรีรัมย์	3.61	0.55	0.32	0.26	0.18	0.15			
เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	3.65	0.59	0.36	0.30	0.22	0.19	0.04		
สุราษฎร์ธานี	3.79	0.71*	0.50	0.44	0.36	0.33	0.18	0.14	-

*P < 0.05

จากตารางที่ 1.1 แสดงว่า สาระของการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ด้านมีความประหยัของวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สูงกว่า วิทยาลัยครูกำแพงเพชรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นสาระของการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูของวิทยาลัยครูอื่นไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 สาระของคุณธรรมที่แต่ละวิทยาลัยครูได้พัฒนา

คุณธรรม	สุราษฎร์ธานี	ธนบุรี	เลย	บุรีรัมย์	กาญจนบุรี	เพชรบุรีวิทยาลัยการฯ	เชียงราย	กำแพงเพชร	รวม	ร้อยละ
1. มีความเมตตา	-	1	2	-	-	8	2	2	15	7.5
2. มีความยุติธรรม	-	1	1	-	-	4	9	-	6	3.0
3. มีความรับผิดชอบ	7	6	1	5	5	5	-	10	48	23.9
4. ความมีวินัย	-	3	1	1	1	3	-	2	11	5.5
5. มีความซื่อสัตย์	-	-	1	-	-	5	1	1	7	3.5
6. มีความอดทน	2	7	2	-	1	-	2	1	14	7.0
7. มีความประหยัด	-	1	-	1	1	-	11	-	5	2.5
8. มีความรักและศรัทธา ในวิชาชีพครู	20	15	10	10	3	8	-	7	84	46.8
9. มีความเป็นประชาธิปไตย ในการปฏิบัติงานและการ ดำรงชีวิต	-	1	1	4	2	-	1	2	11	5.5
รวม	29	36	18	21	13	33	27	24	201	100

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์แต่ละวิทยาลัยครูเห็นว่าคุณธรรมด้านมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ได้รับการพัฒนา มากที่สุด ร้อยละ 46.8 รองลงมา คือ มีความรับผิดชอบ ร้อยละ 23.9 และคุณธรรมที่ได้พัฒนามากที่สุดในอันดับสุดท้าย คือ มีความประหยัด

ตารางที่ 13 การพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาครูในแต่ละวิทยาลัยครูที่ใช้

คุณธรรม	สุราษฎร์ธานี	ธนบุรี	เลย	บุรีรัมย์	กาญจนบุรี	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	เชียงราย	กำแพงเพชร	รวม	ร้อยละ
1. แทรกสอน	17	26	17	24	9	28	22	21	164	78.8
2. จัดนิทรรศการ	1	-	-	-	-	-	-	-	1	0.5
3. เชิญวิทยากรบรรยาย	5	3	-	-	-	3	1	-	12	5.8
4. จัดอบรมสัมมนา	1	2	-	-	-	-	1	-	4	1.9
5. ผ่านทางกิจกรรมนักศึกษา	2	2	2	-	5	-	2	1	14	6.7
6. มอบให้นักศึกษาดำเนิน จัดกิจกรรมเอง	2	1	-	-	1	-	1	1	6	2.9
7. ผ่านทางอาจารย์ที่ปรึกษา	1	2	-	-	-	2	-	2	7	3.4
รวม	29	36	19	24	15	33	27	25	208	100

จากตารางที่ 13 แสดงว่ากระบวนการพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาครูในวิทยาลัยที่ใช้มากที่สุด คือ แทรกในขณะสอน ร้อยละ 78.8 รองลงมา คือ ผ่านทางกิจกรรมนักศึกษา ร้อยละ 6.7 และในระดับต่ำสุด คือ การจัดนิทรรศการ ร้อยละ 0.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ประสิทธิภาพที่คิดว่าเป็นกระบวนการพัฒนาคุณธรรมที่ได้ประสพผลสำเร็จมากที่สุด

คุณธรรม	สุราษฎร์ธานี	ธนบุรี	เลย	บุรีรัมย์	กาญจนบุรี	เพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย	กำแพงเพชร	รวม	ร้อยละ	
1. แทรกสอน	11	14	5	15	9	24	8	12	98	47.8
2. จัดนิทรรศการ	1	-	-	-	-	3	-	-	4	2.0
3. เชิญวิทยากรบรรยาย	6	2	-	-	-	-	1	-	9	4.4
4. จัดอบรมสัมมนา	5	12	9	4	1	4	12	5	52	25.4
5. ผ่านทางกิจกรรมนักศึกษา	4	3	1	1	4	-	3	6	22	10.7
6. ผ่านทางอาจารย์ที่ปรึกษา	-	1	1	-	-	-	-	-	2	1.0
7. มอบให้นักศึกษาดำเนิน จัดกิจกรรมเอง	2	4	2	3	2	-	3	2	18	8.8
รวม	29	36	18	23	16	31	27	25	205	100

จากตารางที่ 14 แสดงว่าจากประสิทธิภาพของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามคิดว่า กระบวนการพัฒนาคุณธรรมที่ใช้แทรกการสอน ประสพผลสำเร็จมากที่สุด ร้อยละ 47.8 รองลงมา คือ การจัดอบรมสัมมนา ร้อยละ 25.4 และกระบวนการผ่านทางอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 1.0

ตารางที่ 15 กระบวนการพัฒนาคุณธรรมควรใช้กับนักศึกษาในระดับ

รายการ	สุราษฎร์ธานี	ธนบุรี	เลย	บุรีรัมย์	กาญจนบุรี	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	เชียงราย	กำแพงเพชร	รวม	ร้อยละ
1. จัดการพัฒนาในชั้นปีที่ 1 อย่างเป็นระบบและมี ความต่อเนื่อง	4	8	3	-	4	8	3	3	33	15.6
2. จัดพัฒนาทุก ๆ ชั้นปี โดยตรงครบทั้ง 9 ด้าน	9	26	14	19	7	21	19	17	132	62.6
3. จัดพัฒนาแต่ละชั้นปี โดยมีโครงการเน้น คุณธรรมแต่ละชั้นปี ดังนี้ ปีที่ 1 ข้อ 1-3 ปีที่ 2 ข้อ 4-6 ปีที่ 3 ข้อ 7-9 ปีที่ 4 รวมอีกครั้ง	16	2	2	5	5	2	5	5	42	19.9
4. จัดพัฒนาในชั้นปีที่ 3 ให้มากที่สุด	-	-	-	-	-	4	-	-	4	1.9
รวม	29	36	19	24	16	35	27	25	211	100

จากตารางที่ 15 แสดงว่า การพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาควรจัดการพัฒนาทุก ๆ ชั้นปี โดยตรงครบทั้ง 9 ด้าน ร้อยละ 62.6 รองลงมา คือ จัดพัฒนาแต่ละชั้นปี โดยมีโครงการเน้นคุณธรรมแต่ละชั้นปี ดังนี้ คือ ปีที่ 1 เน้นความมีเมตตา มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม ปีที่ 2 เน้นความมีวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความอดทน ชั้นปีที่ 3 เน้นมีความประหยัด มีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพและมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต ส่วนชั้นปีที่ 4 รวมพัฒนาคุณธรรมทั้ง 9 ประการ อีกครั้ง ร้อยละ 19.9 จัดพัฒนาในชั้นปีที่ 3 ให้มากที่สุด อยู่ในอันดับต่ำ คือ ร้อยละ 1.9

2 การรับรู้ของนักศึกษาตามสาระของการพัฒนาคุณธรรมของอาจารย์
2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษา

ตารางที่ 16. แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาคู

ชื่อกระทง	วค.	ส.ญ.	ธ.บ.	ล.	บ.ร.	ก.บ.	พ.ก.	ช.ร.	ก.พ.	รวม	ร้อยละ
	เพศ										
ชาย	10	8	19	14	3	17	11	16	98	29.6	
หญิง	25	14	42	30	24	16	23	59	233	70.4	
ภาค											
ใต้	35	2	-	11	-	4	-	-	52	15.7	
กลาง	1	10	-	-	15	17	-	4	47	14.2	
อีสาน	-	9	61	33	11	2	1	50	167	50.5	
เหนือ	-	-	-	-	-	5	33	21	59	17.8	
ตะวันออก	-	-	-	-	-	4	-	-	4	1.2	
ตะวันตก	-	1	-	-	1	-	-	-	2	0.6	
อายุ											
17-20 ปี	10	5	35	28	17	26	32	3	156	47.1	
21-24 ปี	24	17	26	16	10	6	2	69	170	51.4	
25-28 ปี	2	-	-	-	-	-	-	3	5	1.5	

ชื่อกระทรวง	วค. ส.ฏ. ธ.บ. ล. บ.ร. ก.บ. พ.ก. ช.ร. ก.พ. รวม ร้อยละ									
	ชั้นปีการศึกษา									
ปีที่ 1	1	1	-	2	1	4	27	-	36	10.8
ปีที่ 2	5	-	-	21	21	6	7	-	60	18.1
ปีที่ 3	11	21	61	20	4	16	-	-	133	40.1
ปีที่ 4	19	-	-	1	1	7	-	75	103	31.0

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าสภาพของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 331 คน จำแนกเป็นนักศึกษาผู้หญิงจำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 เป็นนักศึกษาผู้ชาย 98 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอีสานจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 ภาคเหนือ 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 ภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 15.7 ภาคกลาง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 ภาคตะวันออก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 และ ภาคตะวันตก 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 มีอายุระหว่าง 21-24 ปี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 อายุระหว่าง 17-20 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 และอายุระหว่าง 25-28 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 โดยอยู่ในชั้นปีที่กำลังศึกษา คือชั้นปีที่ 3 จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 การรับรู้ของนักศึกษาด้านการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูของอาจารย์

ตารางที่ 17 แสดงการรับรู้ของนักศึกษาด้านการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาของอาจารย์

คุณธรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย	อันดับ
1. ความมีเมตตา	3.65	0.70	มาก	5
2. มีความรับผิดชอบ	3.91	0.67	มาก	3
3. มีความยุติธรรม	3.62	0.86	มาก	6
4. ความมีวินัย	3.68	0.81	มาก	4
5. มีความซื่อสัตย์	3.62	0.36	มาก	7
6. มีความอดทน	3.19	0.90	ปานกลาง	9
7. มีความประหยัด	3.31	0.75	ปานกลาง	8
8. มีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู	3.96	0.77	มาก	1
9. มีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต	3.92	0.76	มาก	2

จากตารางที่ 17 แสดงว่า การรับรู้ของนักศึกษาด้านการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูอยู่ในระดับการรับรู้มาก 7 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ คือ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครูมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต มีความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความมีเมตตา มีความยุติธรรมและมีความซื่อสัตย์ตามลำดับ และการรับรู้ในระดับปานกลาง คือ มีความประหยัด และมีความอดทน

2.3 การรับรู้ของนักศึกษาในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู จากอาจารย์

ตารางที่ 18 การรับรู้ของนักศึกษาด้านการพัฒนาคุณธรรม จำแนกตามวิทยาลัยครูแต่ละวิทยาลัยครู

คุณธรรม	สุราษฎร์ธานี		ธนบุรี		เลย		บุรีรัมย์	
	$\bar{x}$	ความหมาย	$\bar{x}$	ความหมาย	$\bar{x}$	ความหมาย	$\bar{x}$	ความหมาย
1. ความเป็นเมตตา	3.51	มาก	3.35	ปานกลาง	3.62	มาก	3.50	มาก
2. มีความรับผิดชอบ	3.75	มาก	3.63	มาก	3.97	มาก	3.79	มาก
3. มีความยุติธรรม	3.26	ปานกลาง	3.45	ปานกลาง	3.48	ปานกลาง	3.42	ปานกลาง
4. ความเป็นวินัย	3.37	ปานกลาง	3.47	ปานกลาง	3.66	มาก	3.54	มาก
5. มีความซื่อสัตย์	3.36	ปานกลาง	3.32	ปานกลาง	3.67	มาก	3.41	ปานกลาง
6. มีความอดทน	3.09	ปานกลาง	3.21	ปานกลาง	3.82	มาก	3.23	ปานกลาง
7. มีความประหยัด	2.99	ปานกลาง	2.98	ปานกลาง	3.28	ปานกลาง	3.08	ปานกลาง
8. มีความรักและความศรัทธาในอาชีพครู	3.61	มาก	3.41	ปานกลาง	3.84	มาก	3.74	มาก
9. ความเป็นประชาธิปไตย	3.64	มาก	3.43	ปานกลาง	3.87	มาก	3.77	มาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คุณธรรม	กาญจนบุรี	เพชรบุรี	เชียงราย	กำแพงเพชร
	$\bar{x}$ ความหมาย	$\bar{x}$ ความหมาย	$\bar{x}$ ความหมาย	$\bar{x}$ ความหมาย
1. ความมีเมตตา	3.76 มาก	4.42 มาก	4.14 มาก	3.33 ปานกลาง
2. มีความรับผิดชอบ	4.06 มาก	4.47 มาก	4.09 มาก	3.69 มาก
3. มีความยุติธรรม	3.89 มาก	4.56 มากที่สุด	3.78 มาก	3.49 ปานกลาง
4. ความมีวินัย	3.93 มาก	4.23 มาก	3.59 มาก	3.70 มาก
5. มีความซื่อสัตย์	3.67 มาก	4.15 มาก	4.21 มาก	3.40 ปานกลาง
6. มีความอดทน	4.06 มาก	3.50 มาก	3.03 ปานกลาง	3.19 ปานกลาง
7. มีความประหยัด	3.52 มาก	3.79 มาก	3.47 ปานกลาง	3.35 ปานกลาง
8. มีความรักและความศรัทธาในอาชีพครู	4.32 มาก	4.75 มากที่สุด	4.01 มาก	4.02 มาก
9. ความเป็นประชาธิปไตย	4.02 มาก	4.81 มากที่สุด	4.16 มาก	3.80 มาก

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ การรับรู้ของนักศึกษาครูด้านการพัฒนาคุณธรรม จากอาจารย์ของแต่ละวิทยาลัยครู ปรากฏผลดังนี้

วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี การรับรู้ในการพัฒนาคุณธรรม จากอาจารย์มากเป็นอันดับแรก คือ ด้านมีความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.75$) รองลงมา ด้านมีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู ($\bar{x} = 2.99$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านมีความประหยัด ($\bar{x} = 3.61$)

วิทยาลัยครูธนบุรี การรับรู้ในการพัฒนาคุณธรรม จากอาจารย์มากเป็นอันดับแรก คือ ด้านมีความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.63$) รองลงมา คือด้านมีวินัย ($\bar{x} = 3.47$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านมีความอดทน ($\bar{x} = 3.21$)

วิทยาลัยครูเลย การรับรู้ในการพัฒนาคุณธรรม จากอาจารย์มากเป็นอันดับแรก คือ ด้านมีความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.97$) รองลงมา คือ ด้านมีความรักและศรัทธาในวิชาอาชีพครู ($\bar{x} = 3.84$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านมีความประหยัด ($\bar{x} = 3.28$)

วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ การรับรู้ในการพัฒนาคุณธรรมจากอาจารย์ มากเป็นอันดับแรก คือ ด้านมีความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.79$) รองลงมา คือ ด้านมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ($\bar{x} = 3.74$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านมีความประหยัด ($\bar{x} = 3.08$)

วิทยาลัยครูกาญจนบุรี การรับรู้ในการพัฒนาคุณธรรม จากอาจารย์ มากเป็นอันดับแรก คือ ด้านมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมาคือด้านมีความรับผิดชอบ และมีความอดทน ($\bar{x} = 4.06$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านมีความประหยัด

วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ การรับรู้ในการพัฒนาคุณธรรม จากอาจารย์มากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต ($\bar{x} = 4.81$) รองลงมา คือ ด้านมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ($\bar{x} = 4.75$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านมีความอดทน ($x = 3.50$)

วิทยาลัยครูเชียงราย การรับรู้ในการพัฒนาคุณธรรมจากอาจารย์มากเป็นอันดับแรก คือ ด้านมีความซื่อ ($\bar{x} = 4.21$) รองลงมา คือ ด้านมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต ($\bar{x} = 4.16$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านมีความอดทน ($\bar{x} = 3.03$)

วิทยาลัยครูกำแพงเพชร การรับรู้ในการพัฒนาคุณธรรมจากอาจารย์มากเป็นอันดับแรก คือ ด้านมีความรักและศรัทธาในวิชาอาชีพครู ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมา คือ ด้านมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต ($\bar{x} = 3.80$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านมีความอดทน ($\bar{x} = 3.19$)

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ปัญหาและอุปสรรค

3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูด้านปัญหาและอุปสรรค

วิทยาลัยครู	สุราษฎร์ธานี		ธนบุรี		เลย		บุรีรัมย์		กาญจนบุรี		เพชรบุรีวิทยา- ลพบุรี		เชียงใหม่		กำแพงเพชร		F	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. จำนวนนักศึกษาในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป ทำให้อาจารย์สังเกต แก้ไขหรือปลูกฝังคุณธรรมให้นักศึกษาได้ไม่ทั่วถึง.....	2.90	1.29	2.75	1.32	2.95	1.13	3.32	1.06	3.38	1.02	2.62	1.03	2.70	1.23	3.64	1.29	2.57 ^{**}	0.01
2. อาจารย์แต่ละท่าน ไม่มีเวลาที่จะแทรกสอนคุณธรรม.....	2.76	1.06	1.13	2.16	0.96	2.70	0.95	2.44	0.81	2.94	10.4	2.44	1.15	2.48	1.16	1.32	0.24	
3. ทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ยังไม่ชัดเจน.....	3.31	0.89	2.64	1.13	3.00	0.94	3.11	0.89	2.56	1.15	3.06	1.01	2.93	1.17	3.04	1.02	1.47	0.18
4. เนื้อหาวิชาแต่ละรายวิชามากเกินไป ทำให้เวลาไม่เพียงพอต่อการปลูกฝังคุณธรรมให้นักศึกษา.....	3.10	1.01	2.70	1.27	2.58	1.22	3.11	1.06	3.06	1.09	2.97	1.08	2.19	0.79	3.00	1.33	2.15 ^{**}	0.04
5. ผู้บริหาร ไม่ค่อยให้การสนับสนุนในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู.....	3.10	0.90	2.28	0.91	2.37	1.12	2.79	1.01	2.88	1.09	3.15	1.13	2.26	0.86	2.52	1.01	3.82 ^{**}	0.00

ตารางที่ 19 (ต่อ)

วิทยาลัยครู	สุราษฎร์ธานี		ธนบุรี		เลย		บุรีรัมย์		กาญจนบุรี		เพชรบุรีวิทยา- ลพบุรี		เชียงใหม่		กำแพงเพชร		F	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
6. ผู้บริหาร ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการ ประกอบกิจกรรมด้านการพัฒนาคุณธรรม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ไม่ค่อย สนใจและตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม..	3.28	0.88	2.83	0.88	3.37	1.12	3.21	1.01	3.25	0.93	3.15	0.93	2.74	0.98	3.40	1.12	1.68	0.11
7. สภาพแวดล้อมรอบ ๆ บริเวณวิทยาลัย ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณธรรมแก่นักศึกษา เช่น ใกล้แหล่งอบายมุขและ สิ่งยั่วยวน.....	3.17	0.85	2.42	1.05	2.05	0.97	2.83	1.07	2.36	1.15	2.68	1.09	2.04	1.02	2.48	1.01	3.66*	0.00
8. นักศึกษาขาดความศรัทธาที่แท้จริงใน การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม นักศึกษาคิดเพราะมองว่าเป็นเรื่องไร้ สาระและงมงาย.....	3.28	0.84	2.50	0.91	2.68	1.11	3.28	1.00	2.73	0.88	2.88	1.17	2.52	1.22	2.96	1.10	2.50*	0.02
9. โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัย จัดขึ้น ไม่ได้กระทำอย่างต่อเนื่องและไม่ มีระบบทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่าย ต่อการปฏิบัติ.....	3.24	0.91	2.92	1.20	2.95	1.22	3.28	1.00	3.38	1.02	3.26	1.21	3.00	1.44	2.84	1.21	0.76	0.63

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 (ต่อ)

วิทยาลัยครู	สุราษฎร์ธานี		ธนบุรี		เลย		บุรีรัมย์		กาญจนบุรี		เพชรบุรีวิทยา- ลพบุรี		เชียงใหม่		กำแพงเพชร		F	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
10. โครงการหรือกิจกรรมที่วิทยาลัยจัดขึ้น เพื่อพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูขาดการ ควบคุมดูแลและชี้แจงให้นักศึกษา เข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง. เข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง.	3.31	0.89	2.89	0.98	3.32	0.89	3.17	0.97	3.00	0.63	3.29	1.00	3.07	1.44	2.88	1.13	0.88	0.52

ตารางที่ 19 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาครู ในแต่ละวิทยาลัยครูแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เกี่ยวกับเรื่องจำนวนนักศึกษาในแต่ละห้องมีมากเกินไป ทำให้อาจารย์สังเกต แก้ไข หรือปลูกฝังคุณธรรมให้นักศึกษาได้ไม่ทั่วถึง เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชามากเกินไป ทำให้เวลาไม่เพียงพอต่อการปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักศึกษา ผู้บริหารไม่ค่อยให้การสนับสนุนในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู สภาคุณธรรมแต่ละวิทยาลัย ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณธรรมแก่นักศึกษา เช่น ใกล้เคียงอบายมอและสิ่งยั่วยวน และนักศึกษาขาดศรัทธาที่แท้จริงในการเข้าร่วมพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องไร้สาระและงมงาย ดังนั้นจากรายการต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นปัญหาที่แต่ละวิทยาลัยครูแตกต่างกัน จึงเปรียบเทียบให้เห็นว่ามีปัญหาของวิทยาลัยครูใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยการเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธี เชฟเฟร์ ดังตารางที่ 19 ถึง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์แต่ละวิทยาลัยครูที่เห็นว่าจำนวนนักศึกษาในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป ทำให้อาจารย์สังเกต แก๊ซ หรือปลุกฝังคุณธรรมให้กับนักศึกษาไม่ทั่วถึง

วิทยาลัยครู	$\bar{X}$	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	เชียงใหม่	ธนบุรี	สุราษฎร์ธานี	เลย	บุรีรัมย์	กาญจนบุรี	กำแพงเพชร
		2.62	2.70	2.75	2.90	2.95	3.32	3.78	3.64
เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	2.62								
เชียงใหม่	2.70	0.08							
ธนบุรี	2.75	0.13	0.05						
สุราษฎร์ธานี	2.90	0.28	0.2						
เลย	2.95	0.33	0.25	0.05					
บุรีรัมย์	3.32	0.7	0.62	0.42	0.37				
กาญจนบุรี	3.78	1.16*	1.08	0.88	0.83	0.46			
กำแพงเพชร	3.64	1.02*	0.89	0.74	0.69	0.32	0.14		

*P < 0.05

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูกำแพงเพชร และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี เห็นว่าจำนวนนักศึกษาในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป ทำให้อาจารย์สังเกต แก๊ซ หรือปลุกฝังคุณธรรมให้กับนักศึกษาไม่ทั่วถึงเป็นปัญหาและอุปสรรคมากกว่าความคิดเห็นของอาจารย์จากวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยการณ นอกนั้นก็มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาแต่ละรายวิชามากเกินไป

วิทยาลัยครู	$\bar{X}$	เชียงราย	เลย	ธนบุรี	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	กำแพงเพชร	กาญจนบุรี	สุราษฎร์ธานี	บุรีรัมย์
		2.19	2.58	2.70	2.97	3.00	3.06	3.10	3.11
เชียงราย	2.19								
เลย	2.58	0.39							
ธนบุรี	2.70	0.51	0.12						
เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	2.97	0.78*	0.39	0.27					
กำแพงเพชร	3.00	0.81*	0.42	0.3	0.03				
กาญจนบุรี	3.06	0.87*	0.48	0.36	0.09	0.06			
สุราษฎร์ธานี	3.10	0.91*	1.52	0.4	0.13	0.1	0.04		
บุรีรัมย์	3.11	0.92*	0.53	0.41	0.14	0.11	0.05	0.01	

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยการณ กำแพงเพชร สุราษฎร์ธานี และบุรีรัมย์ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาแต่ละวิชามากเกินไปทำให้เวลาไม่เพียงพอต่อการปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักศึกษา เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาครูสูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูเชียงรายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับผู้บริหารไม่ค่อยให้การสนับสนุนในการจัดโครงการ

วิทยาลัยครู	$\bar{X}$	เชียงราย	เลย	กาญจนบุรี	ธนบุรี	กำแพงเพชร	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	บุรีรัมย์	สุราษฎร์ธานี
		2.04	2.05	2.38	2.42	2.48	2.68	2.80	3.17
เชียงราย	2.04								
เลย	2.05	0.01							
กาญจนบุรี	2.38	0.34	0.33						
ธนบุรี	2.42	0.38	0.37	0.04					
กำแพงเพชร	2.48	0.44	0.43	0.1	0.06				
เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	2.68	0.64	0.63	0.3	0.26	0.2			
บุรีรัมย์	2.83	0.79	0.78	0.45	0.41	0.35	0.15		
สุราษฎร์ธานี	3.17	1.13*	1.12*	0.79	0.75	0.69	0.49	0.34	

*P < 0.05

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี เกี่ยวกับผู้บริหารไม่ค่อยให้การสนับสนุนในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูสูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูเลยและเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ บริเวณวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณธรรม

วิทยาลัยครู	$\bar{x}$	เชียงราย	ธนบุรี	เลย	กำแพงเพชร	บุรีรัมย์	กาญจนบุรี	สุราษฎร์ธานี	เพชรบุรีวิทยาลัย
		2.26	2.28	2.37	2.52	2.79	2.88	3.10	3.15
เชียงราย	2.26								
ธนบุรี	2.28	0.02							
เลย	2.37	0.11	0.09						
กำแพงเพชร	2.52	0.26	0.24	0.15					
บุรีรัมย์	2.79	0.53	0.51	0.42	0.27				
กาญจนบุรี	2.88	0.52	0.60	0.51	0.36	0.09			
สุราษฎร์ธานี	3.10	0.84*	0.82	0.73*	0.58	0.31	0.22		
เพชรบุรีวิทยาลัย	3.15	0.89*	0.87*	0.78*	0.63*	0.36*	0.27*	0.05*	

*P < 0.05

จากตารางที่ 23 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัย เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ บริเวณวิทยาลัย ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณธรรมแก่นักศึกษาครู เช่น ใกล้เคียงอบายมุขและสิ่งยั่วยวน เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาสายครู สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูเชียงราย ธนบุรี เลย กำแพงเพชร กาญจนบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี เกี่ยวกับเรื่องเดียวกันนี้ เป็นปัญหาและอุปสรรคสูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูเชียงราย ธนบุรี เลย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เช่นกัน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับนักศึกษาขาดความศรัทธาที่แท้จริง ในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิทยาลัยครู		ธนบุรี	เชียงใหม่	เลย	กาญจนบุรี	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	กำแพงเพชร	สุราษฎร์ธานี	บุรีรัมย์
	$\bar{X}$	2.50	2.52	2.68	2.73	2.88	2.96	3.28	3.28
ธนบุรี	2.50								
เชียงใหม่	2.52	0.02							
เลย	2.68	0.18	0.16						
กาญจนบุรี	2.73	0.23	0.26	0.05					
เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	2.88	0.38	0.36	0.20	0.15				
กำแพงเพชร	2.96	0.46	0.44	0.28	0.23	0.08			
สุราษฎร์ธานี	3.28	0.78	0.76	0.60	0.55	0.40	0.32*		
บุรีรัมย์	3.28	0.78*	0.76*	0.60*	0.55*	0.40*	0.32*		

*P < 0.05

จากตารางที่ 24 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เกี่ยวกับนักศึกษาขาดความศรัทธาที่แท้จริง ในการเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู เพราะมองว่าเป็นเรื่องไร้สาระและงมงาย เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู สูงกว่าความคิดเห็นของ อาจารย์วิทยาลัยครูธนบุรี เชียงราย เลย กาญจนบุรี เพชรบุรีวิทยาลัยการณ และกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 สรุปปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	SD	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการเรียนการสอน	2.84	0.86	น้อย	2
2. ด้านการจัดกิจกรรม	2.97	0.84	น้อย	1
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	2.72	0.79	น้อย	3

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในระดับที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ ปัญหาด้านการจัดกิจกรรม ด้านการเรียนการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

และจากการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะครูศาสตร์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม และด้านสิ่งแวดล้อมปรากฏว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่พบว่ามีกิจกรรมหรือโครงการที่วิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูนั้น ขาดการควบคุมดูแลและชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจ และปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง นักศึกษาจึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว ตลอดจนโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดขึ้นไม่ได้กระทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีระบบ ทำให้นักศึกษาเบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติ เช่น เข้าร่วมกิจกรรมน้อย ไม่ค่อยสนใจและตั้งใจปฏิบัติ รองลงมาได้แก่ จำนวนนักศึกษาในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป จนทำให้อาจารย์ไม่สามารถกระทำหรือปลูกฝังคุณธรรมแก่นักศึกษาได้ไม่ทั่วถึง ตลอดจนเนื้อหาวิชาแต่ละรายวิชามีมากเกินไปทำให้มีเวลาไม่เพียงพอต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักศึกษาครูได้อย่างเต็มที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูของวิทยาลัยครูต่าง ๆ

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู

ปัญหาและอุปสรรค	สุราษฎร์ธานี		ธนบุรี		เลย		บุรีรัมย์		กาญจนบุรี		เพชรบุรี		เชียงราย		กำแพงเพชร		F	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ปัญหาด้านการเรียน																		
การสอน	3.02	0.99	2.64	0.97	2.67	0.72	3.06	0.76	2.86	0.75	2.90	0.85	2.56	0.65	3.04	0.97	1.43	0.20
2. ปัญหาด้านการจัด																		
กิจกรรม	3.24	0.84	2.68	0.77	2.94	0.91	3.14	0.67	3.00	0.56	3.15	0.94	2.72	0.96	2.92	0.85	1.82	0.08
3. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม	3.20	0.80	2.44	0.81	2.47	0.64	2.86	0.72	2.60	0.80	2.96	0.84	2.41	0.58	2.68	0.70	4.01	0.00*

จากตารางที่ 26 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละวิทยาลัยครูแตกต่างกันที่ระดับ 0.01 ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนและด้านการจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละวิทยาลัยครู โดยวิธีเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู

วิทยาลัยครู		เชียงราย	ธนบุรี	เลย	กาญจนบุรี	กำแพงเพชร	บุรีรัมย์	เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	สุราษฎร์ธานี
	$\bar{X}$	2.41	2.44	2.47	2.60	2.68	2.86	2.96	3.20
เชียงราย	2.41								
ธนบุรี	2.44	0.03							
เลย	2.47	0.06	0.03						
กาญจนบุรี	2.60	0.19	0.16	0.13					
กำแพงเพชร	2.68	0.27	0.24	0.21	0.08				
บุรีรัมย์	2.86	0.45	0.42	0.39	0.21	0.18			
เพชรบุรีวิทยาลัยการณ	2.96	0.55	0.54	0.49	0.36	0.28	0.10		
สุราษฎร์ธานี	3.20	0.79*	0.76*	0.73	0.60	0.52	0.34	0.14	

*P < 0.05

จากตารางที่ 27 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคด้านสิ่งแวดล้อมของวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สูงกว่าวิทยาลัยครูเชียงราย และธนบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4 ผลการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์

1. ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบ

1.1 ผู้ให้การสัมภาษณ์เป็นหัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์ของวิทยาลัยครูต่าง ๆ คือ เลย์ เพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย บุรีรัมย์ ธานี กำแพงเพชร กาญจนบุรี และสุราษฎร์ธานี รวม 8 คน

1.2 หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์ที่ให้การสัมภาษณ์ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชา ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชามาแล้วระหว่าง 2 - 5 ปี และปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชาสูงสุด คือ 7 ปี

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โครงการ การสัมภาษณ์ และจากเอกสาร เพื่อพัฒนาคุณธรรม นักศึกษาคู

2.1 ในปัจจุบันวิทยาลัยครูได้จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาคู ใน 3 วิธี คือ

- 1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- 2) จัดกิจกรรมเสริมเป็นโครงการพิเศษ เช่น โครงการส่งเสริมนักศึกษา ครูทายาท และโครงการของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีนครู
- 3) จัดกิจกรรมเสริมของแต่ละภาควิชาหรือโปรแกรมวิชาที่รับผิดชอบโครงการ

2.2 การจัดกิจกรรมหรือโครงการ เพื่อพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาคู ในด้านความมีเมตตา มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ ความมีวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความอดทนอดกลั้น มีความประหยัด มีความรักและศรัทธาในวิชาชีนครู ความเป็นประชาธิปไตยนั้น โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาคู จะได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยการจัดกิจกรรมเสริมดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1) ด้านความมีเมตตา จัดอยู่ในรูปของการออกค่ายอาสาพัฒนาของชมรม
อิสระ

2) ด้านความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีวินัยนั้น จัดในรูปขององค์การ
นักศึกษา โดยให้จัดบริหารควบคุม ตัดสิน และพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในรูปคณะกรรมการองค์การ
ศึกษา การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้มอบให้องค์การศึกษาคณะวิชาเป็นผู้รับผิดชอบ บริหารงาน
โดยมีอาจารย์เป็นเพียงที่ปรึกษา

✓ 3) ความซื่อสัตย์ ความอดทน อดกลั้น ความประหยัด และความศรัทธาในอาชีพ
ครู ยัง ไม่มีกิจกรรมเป็นรูปธรรม นอกจากการสั่งสอนอบรมของครูบาอาจารย์ในชั้นเรียน

4) ความเป็นประชาธิปไตย มีการเลือกตั้งตัวแทนเป็นผู้บริหารนักศึกษา

2.3 กิจกรรมที่พัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูได้ผลมากที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี
จึงปฏิบัติตาม ยังเป็นการสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครูของนักศึกษาอีกด้วย

รองลงมา คือกิจกรรมองค์การบริหารคณะวิชา เพราะเป็นการควบคุมนักศึกษา
กันเอง ได้ดีที่สุด

2.4 ผลจากการจัดกิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาคุณธรรมให้กับนักศึกษาครูนั้น
นักศึกษาได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเทียบกับนักศึกษาวิชาอื่น เช่น

- 1) การแต่งกาย
- 2) ความมีน้ำใจ
- 3) ความอดทน
- 4) การวางตน
- 5) การมีสัมมาคารวะ

สำหรับคุณธรรมอื่น ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงในตัวนักศึกษาครูเช่นเดียวกัน แต่
ไม่สามารถจะพัฒนาได้อย่างชัดเจน เพราะไม่มีสถานการณ์ที่ต้องให้แสดงออก

2.5 การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมแก่นักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นมากและสนองเจตนารมณ์
ของหลักสูตรวิทยาลัยครู พ.ศ. 2536 ทางด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาให้มีจิตสำนึกต่อ

การพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณธรรม รวมทั้งมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ดังนั้นการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมแก่นักศึกษาคู จึงควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องกันทุกปี และต้องถือว่าเป็นหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนทุกท่านด้วย

การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม ควรมีการดำเนินการ 3 ลักษณะ คือ

- 1) จัดกิจกรรมสอดแทรกในการเรียนการสอน
- 2) จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของแต่ละ โปรแกรมวิชา โดยอาจารย์ของโปรแกรมวิชานั้น ๆ
- 3) จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของฝ่ายกิจการนักศึกษาระดับคณะวิชา

2.6 ส่วนใหญ่การจัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาคู จัดโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วม ได้เน้นแบบอย่างที่ดี จนเกิดความตระหนักหรือศรัทธาที่จะกระทำตาม

ดังนั้น การจัดกิจกรรม จึงควรมีลักษณะให้นักศึกษาได้ค้นพบด้วยตนเอง จากการเข้าร่วมกิจกรรมและรู้จักการประเมินตนเอง รวมทั้งการรู้จักวิธีปรับปรุงของตนเองอยู่ตลอดเวลา

5 ผลการวิเคราะห์โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาคูของวิทยาลัยครูต่าง ๆ

ผู้วิจัยได้รวบรวมโครงการของวิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่ใช้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาคู 9 ด้าน นั้นปรากฏว่า มีโครงการต่าง ๆ หลายโครงการ ผู้วิจัยจึงได้นำมาจัดกลุ่มโดยเอาโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันรวมเป็นโครงการเดียวกัน และสามารถประมวลได้เป็น 8 โครงการ (ดังรายละเอียดของโครงการในภาคผนวก) ดังผลสรุปการวิเคราะห์โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ และเอกสารดังนี้

โครงการกิจกรรม ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูนั้นมีหลายลักษณะ และจุดเน้น จะเน้นในด้านให้นักศึกษามีบุคลิกลักษณะที่เป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับการเป็นครู เป็นผู้นำในสังคม มีความรอบรู้ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการเป็นครูที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ตระหนักในการสร้างวินัย ค่านิยม และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งโครงการและกิจกรรมส่วนใหญ่จะจัดเป็นรูปแบบของการเข้าค่ายฝึกอบรม 3 วัน บ้าง 5 วันบ้าง ตลอดจนให้มีการปฏิบัติจริง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้แก่ กิจกรรมพัฒนาจิต กิจกรรมนันทนาการเพื่อความสามัคคี กิจกรรมสร้างนิสัยในหมู่คณะ และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมฝึกปฏิบัติ การวิปัสสนากัมมัฏฐาน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวกระทำทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ใช้ระยะเวลา 5 วัน

กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูที่วิทยาลัยครูแต่ละแห่ง ได้จัดขึ้นนั้น ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่โครงการเสริมคุณธรรมและจริยธรรม จรรยาบรรณครู โดยมีจุดประสงค์เพื่อฝึกให้นักศึกษาครู ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง มีอุดมการณ์ในการทำงาน มีความรู้ความเข้าใจในด้านศาสนพิธี มีความรู้เบื้องต้นทางพุทธศาสนา สามารถนำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เหมาะสมแก่การเป็นอยู่ ตลอดจนสามารถเข้าใจในคุณธรรมและจรรยาบรรณครู จนสามารถประพฤติตนให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีครู พุทธศักราช 2526 และรองลงมาเป็นโครงการและกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาครู ศาสตราจารย์โครงการส่งเสริมความรอบรู้ของนักศึกษา โครงการส่งเสริมเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู อันก้าวหน้าสู่วิชาชีพครู และโครงการจริยธรรมนักศึกษาครู ซึ่งโครงการต่าง ๆ จะจัดในรูปแบบเช่นเดียวกันก็คือนำเข้าค่ายฝึกอบรมทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การใช้เวลาในการฝึกอบรมอยู่ระหว่าง 3-5 วัน และจากตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยเองปฏิบัติงานอยู่ในวันปัจฉิมณเฑศน์ศึกษา ซึ่งจะจบการศึกษาของแต่ละปี วิทยาลัยจะจัดฝึกอบรม โดยวิธีการบรรยายในเรื่องของคุณธรรมสำหรับครู โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรอบรู้ด้านคุณธรรมมาให้ความรู้แก่นักศึกษา ตลอดจนนำนักศึกษาออกไปปฏิบัติที่สวนโมกขพลาราม เพื่อบำเพ็ญตนตามพระพุทธานุศาสน์ โดยวิธีการฝึกนั่งสมาธิ ฝึกการทำบุญ เพื่อสร้างจิตสำนึกและวิญญานครูให้มั่งคั่งในจิตใจของนักศึกษา เป็นเวลา 1 วัน กับ 1 คืน

นอกจากนี้ผู้วิจัย ยังได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ถึงจุดเน้นของ โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ทั้ง 9 ด้าน โดยนำโครงการต่าง ๆ ที่ได้มาจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง มาทำการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการและเหตุผล โดยดูว่าหลักการและเหตุผลที่ทำโครงการนี้ขึ้นมา มีเป้าหมายหรือต้องการศึกษาปัญหาในคุณธรรมด้านใด
  2. ศึกษาวัตถุประสงค์หรือ จุดประสงค์ว่าต้องการเน้นคุณธรรมด้านใด
  3. ศึกษากิจกรรม ว่ากิจกรรมที่จัดสอดคล้องกับคุณธรรมด้านใดบ้าง
- เมื่อศึกษาหลักเกณฑ์ทั้ง 3 ประการข้างต้นแล้ว ก็สรุปออกมาได้ว่าโครงการดังกล่าว เน้นคุณธรรมด้านใดบ้าง เพื่อให้มองเห็นภาพของการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ที่วิทยาลัยครูส่วนใหญ่จัดขึ้นดังตารางที่ 28

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดเน้นของ โครงการกับคุณธรรมของนักศึกษา

คุณธรรม	มีความเมตตา	มีความยุติธรรม	มีความรับผิดชอบ	ความมีวินัย	มีความซื่อสัตย์	มีความอดทน	มีความประหยัด	มีความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู	มีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต	รวม
โครงการ										
1. ส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาครูศาสตร์	-	-	/	/	/	/	-	-	-	4
2. ส่งเสริมคุณภาพและจรรยาบรรณครู	/	-	-	/	-	/	-	/	/	5
3. โครงการส่งเสริมความรู้ของนักศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครู	-	-	-	/	/	-	-	/	/	4
4. โครงการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู	-	-	/	/	/	-	-	/	/	5
5. วันก้าวสู่วิชาชีพครู	-	-	/	/	-	-	-	/	/	4
6. ฝึกทักษะว่ายนน้ำให้แก่ นักศึกษาครูศาสตร์	-	-	/	/	-	/	-	-	-	3
7. อบรมจริยธรรมนักศึกษา	/	-	-	/	/	/	-	-	-	4
8. พัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้เกิดปัญญาและสันติสุข	/	-	/	/	-	/	-	/	-	5
รวม	3	0	6	8	3	5	0	5	4	33

จากตารางที่ 28 แสดงว่าโครงการที่ใช้พัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาครู 8 โครงการ นั้น คุณธรรมที่เน้นทุกโครงการ คือ ความมีวินัย รองลงมา คือ ความรับผิดชอบมี 6 โครงการ และคุณธรรมด้านมีความอดทน มีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู 5 โครงการ ส่วน คุณธรรมด้านมีความยุติธรรมและมีความประหยัด ไม่ได้ใช้ในโครงการที่ใช้เป็นกระบวนการพัฒนา คุณธรรมนักศึกษาครูเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย